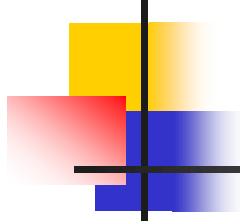

Sociální zabezpečení

Sociální služby

Trh práce a politika zaměstnanosti

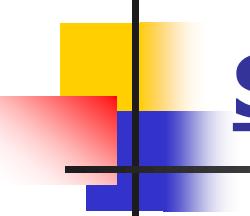
Mirka Wildmannová

Zařazení SZ do systému

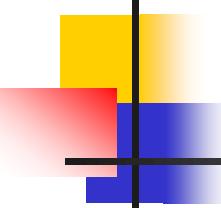
Blok existenčních jistot

- **Sociální zabezpečení**
- **Zaměstnanost**
- **Životní prostředí**

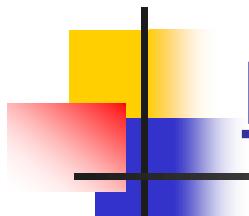
Sociální zabezpečení

- **Proč systém sociálního zabezpečení?**
  - ***Proč vznikl sociální stát?***
- **Komu se služby poskytují?**
- **Za jakých okolností systém zabezpečuje?**
- **Kdo poskytuje zabezpečení?**
- **Kdo financuje sociální zabezpečení?**

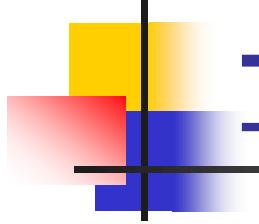
Sociální zabezpečení – zařazení do systému

- **Nástroj, kterým se realizuje sociální politika**
- **Oblast sociální politiky**
- **Vývoj SZ je obrazem sociálně-politických úsilí ve společnosti**
- ***Hlavní funkcí je zabezpečení příznivých životních podmínek pro občany, jejichž potřeby nelze z objektivních důvodů zabezpečovat rozdělováním podle pracovního výkonu***
- = **Souhrnné označení pro všechny sociální instituce poskytující poradenství, prevenci, materiální a peněžní plnění, služby a azyl k uspokojení základních potřeb**

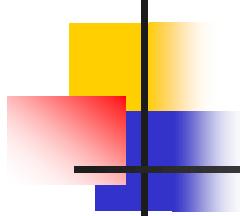
Programy sociálního zabezpečení

- **Ve stáří, invaliditě a úmrtí**
- **V nemoci, v mateřství, často ve spojení se zdravotní péčí**
- **V nezaměstnanosti**
- **Rodiny s dětmi**
- **Sociální péče (péče o chudé)**

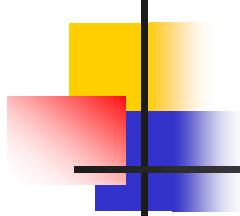
Typy základních systémů SZ

- **Liberální**
- **Charitativní**
- **Pojišťovací**
- **Zajišťovací**
- **Zaopatřovací**

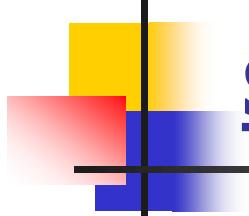
Financování SZ

- 1. Bismarckův pojistný systém – výběr příspěvků**
  - průběžné financování**
  - kapitálový systém**
- 2. Beveridgův přístup – z veřejných fondů**

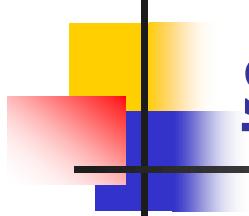
Finanční techniky Sz

- **Spoření**
- **Soukromé pojištění**
- **Podnikové zaopatření**
- **Sociální pojištění**
- **Státní zaopatření**
- **Sociální pomoc**

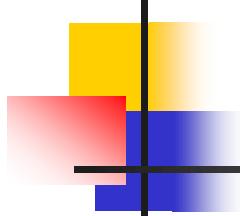
Soustava sociálního zabezpečení

- **Sociální pojištění**
- **Státní sociální podpora**
- **Sociální pomoc – sociální služby**

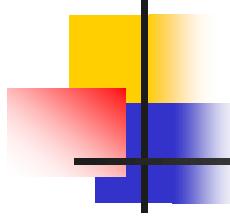
Sociální pojištění

- **Pojistné na důchodové zabezpečení**
- **Pojistné na nemocenské zabezpečení**
- **Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti**

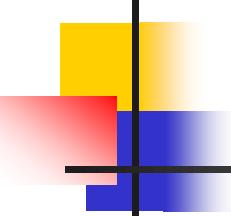
Dávky SSP

- Dávky, které jsou poskytovány v závislosti na příjmu
  - *přídavek na dítě*
  - *sociální příplatek* (*zrušen k 31.12.2011*)
  - *příspěvek na bydlení*
  - *porodné*
  - *příspěvek na dopravu* (*zrušeno k 1.7.2004 – nahrazeno žákovským jízdným*)

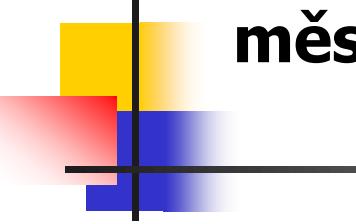
Dávky SSP, které nejsou závislé na příjmu

- *Rodičovský příspěvek*
- *Pohřebné*

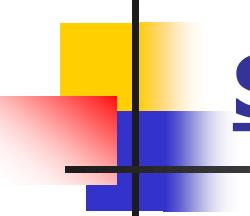
Životní minimum

- Životní minimum plní v České republice oficiální hranici chudoby od konce roku 1991, kdy bylo stanoveno zákonem č. 463/1991 Sb., o životním minimu.
- Jeho uzákonění bylo reakcí na probíhající změny v české a slovenské ekonomice v rámci transformačního procesu, které by mohly mít nepříznivý dopad na určité sociální skupiny. Zejména se jedná o občany, kteří z nejrůznějších důvodů nemohou pracovat a jejichž schopnost uspokojovat základní životní (i sociální) potřeby je tak ohrožena.

Částky životního minima od 1.1.2012 v Kč za měsíc

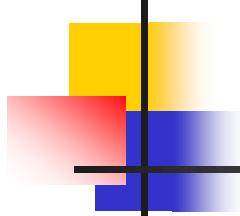
- Pro jednotlivce 3410
- pro první osobu v domácnosti 3140
- pro druhou a další osobu v domácnosti, která není nezaopatřeným dítětem 2830
- pro nezaopatřené dítě ve věku
  - do 6 let 1740
  - 6 až 15 let 2140
  - 15 až 26 let (nezaopatřené) 2450
- Životní minimum je součtem všech částek životního minima jednotlivých členů domácnosti

Sociální pomoc

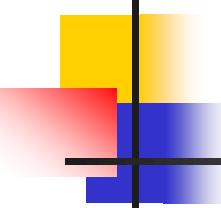
- **Zabezpečuje občany, kteří se nacházejí v obtížné životní situaci**
  - **Občan v hmotné nouzi**
  - **Občan v sociální nouzi**

Metody sociální pomoci – sociální práce

Formy sociální pomoci

- **Sociálně – právní ochrana**
- **Finanční výpomoc**
- **Příspěvek na živobytí, mimořádná okamžitá pomoc, doplatek na bydlení**
- **Půjčka na živobytí**
- **Sociální služby**

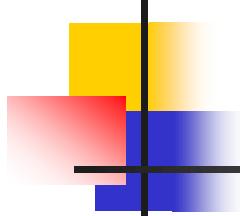
Mezinárodní organizace činné v sociálním zabezpečení

Mezinárodní vládní organizace

- **Hospodářská a sociální rada OSN**
- **Mezinárodní organizace práce**
- **Rada Evropy**
- **Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj**

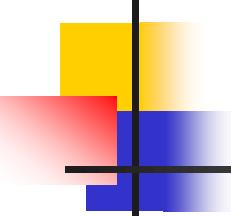
Mezinárodní nevládní organizace

- **Mezinárodní asociace sociálního zabezpečení**
- **Profesní organizace (např. Mezinárodní sdružení sociálních pracovníků, Mez. sdružení soc. škol)**
- **Církevní sociální instituce**

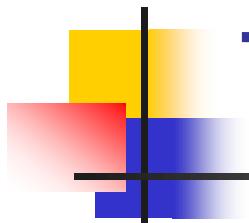
Sociální služby

- Zařazení : *odvětví rozvoje člověka*

- Forma sociální pomoci
- Cíl: zabezpečit občana po dobu, kdy není schopen zabezpečovat svoje potřeby vlastním přičiněním

Typologie sociálních služeb

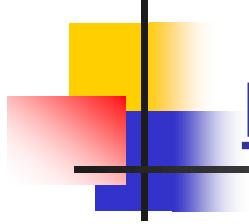
- **Sociální poradenství**
- **Ubytování - dočasné**
- **Denní pobyt**
- **Stravování**
- **Pečovatelské služby**
- **Krizová centra**
- **Zařízení pro občany společensky nepřizpůsobivé**
- **Komunity**
- **Sociálně-právní ochrana**
- **Ústavní sociální péče**

Trh práce

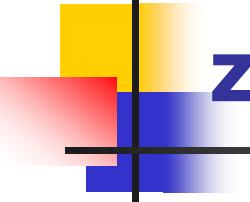
Proč bychom se měli problematikou pracovních trhů a politikou zaměstnanosti zabývat?

Jaká je současná situace na pracovním trhu?

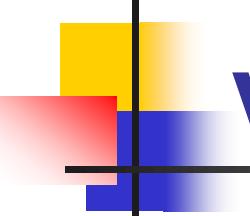
Nezaměstnanost

- Složitý jev, nelze hodnotit pouze globálně
- K řešení je nutná informační síť' potřebných dat

Nezaměstnaný/uchazeč o zaměstnání

- aktivně hledají práci a jsou registrováni na úřadu práce
  - bez práce během referenčního týdne
  - v současné době připraven k nástupu do práce
- *Definice odpovídá a podmínkám ILO*

Výpočet míry nezaměstnanosti

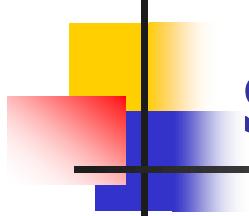
$$\text{UR} = \text{ED} / \text{LF} * 100 \text{ (%)}$$

UR- míra nezaměstnanosti

ED – přesná evidence registrovaných – dosažitelných, neumístěných uchazečů o zaměstnání občanů ČR a EU, vedenou ÚP podle bydliště uchazeče ke konci sledovaného měsíce

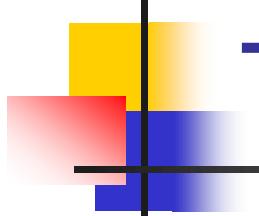
LF – zahrnuje:

- A) počet zaměstnaných v NH s jediným nebo hlavním zaměstnáním dle VŠPS
- B) počet pracujících cizinců ze třetích zemí s platným povolením k zaměstnávání, zaměstnaných uchazečů EU registrovaných ÚP a cizinců s platným živnostenským oprávněním
- C) přesná evidence registrovaných – dosažitelných, neumístěných zaměstnání občanů ČR a EU, vedená ÚP podle bydliště uchazeče

Specifika fungování trhu práce

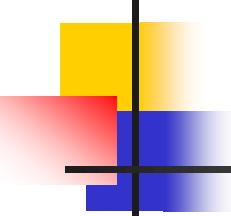
- Předmětem směny na trhu je práce
- Přizpůsobivost nabídky a poptávky podle ceny práce
- Trh práce je segmentován
- Vliv kolektivního vyjednávání na mzdy
- Trh práce ovlivněn ze strany státu

Trh práce

- inklinuje k nerovnováze a k nezaměstnanosti
- Je rigidní, regulovaný
- Není typicky konkurenčním trhem, administrativně regulovaný

Shrnutí

Proč stát zabezpečuje sociální rizika?

**Proč zařazujeme systém sociálního zabezpečení
do bloku existenčních jistot a sociální služby
do odvětví rozvoje člověka?**

**Je současný systém sociálního zabezpečení
dostačující?**

Je zohledněn princip spravedlnosti?

**Je sociální zabezpečení jediným systémem
zabezpečující sociální rizika?**